

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrtileta 1 gld. 30 kr.
V tiskarnici sprejemana na leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrtileta 1 gold.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVII.

V Ljubljani 19. rožnika 1874.

List 25.

Koledar za naslednji teden.

Mesec rožnik. Junlj.

21. Nedelja IV. po bink. Evangelij: „Od velikega ribjega vlaka“. (Luk. 5.) — Sv. Alojzij Goncaga spoz. iz reda Jezusove družbe, rojen 9. suš. 1568 v Kastiljonah na Laškem, grofovskega stanu. Pobožna mati je budila v njem gorečo ljubezen do Boga, oče pa, hraber vojak in junak, mu je ljubezen do vojaškega stanu vdihoval, ter mu kupoval igrače vojaškega orožja. Še ne prav 5 lét starega grofiča je oče seboj v staníse peljal, kjer so vojaki imeli vaje, mu tudi vojaško obleko napravil; tam pa je deček marsikako nespodobno besedo slišal, in jo za vojaki izgovarjal, čeravno še ni umeval nje pomena. Hišni učenik to zapazi in ga resnobno posvari; Alojzij pa ves skezan ni nikoli več nobene nespodobne besede izgovoril, in če je po naključji kako napačno slišal, ga je rudečica oblila, in nevoljo je pokazal. V 9. letu je Alojzij pred altarjem Marije prečiste Device vedno deviško čistost Bogu obljubil, ki jo je vse svoje žive dni skerbno varoval in ohranil. Nad počutki, zlasti nad očmi je tako čul, da še avstrijske cesarice Marije po obrazu ni poznal, dasiravno jo je vsak dan pozdravljal in velikokrat z njo govoril, ko je na španjskem kraljevem dvoru blagnič bival. To njegovo skerb za sveto čistost mu je Bog plačal s posebnim darom, da je bil popolnoma prost mesenega poželenja in nečistih misel; bil je angelj v človeškem telesu, zato ga sv. cerkev angeljskega mladenča imenuje. Svoj život je pokoril z ostrim postom, z bodečim pasom in z bičanjem do kervi. Veči del noči je prečul v molitvi in premišljevanji, bil je v Boga in božje reči ves zamaknjen; imel je tudi dar vedno zbrane molitve. K spovedi je hodil pogostoma in bil vselej ves v solzah. V svojem 13. letu je pristopil pervikrat k sv. obhajilu, ter ga prejel iz rok sv. Karola Boromeja s toliko pobožnostjo, da je tudi naj terši serca ginil. Po triletnem prizadevanji pri svojem očetu, ker mu ni dovolil v Jezusovo družbo, je poslednjič venderle z milo vedno ponavljano prošnjo dobil očetovo dovoljenje, in je 25. listop. 1585 stopil v Rimu v jezuitovski samostan. Alojzij, jezuitovski novinec, je bil vsem — starim in mladim — naj lepši zgled v vsih čednostih, katerih tukaj popisovati prostor ne dopuša. Ko je 1591 v Rimu strahovitna kuga ljudi morila, je Alojzij v bolnišnicah kužnim bolnikom stregel in kugo nalezal; kuga pa se mu je spremenila v drugo bolezen, v kateri je 3 mesce hiral, in se ves vesel k smerti pripravljal, ter dajal lepe zglede poterpežljivosti in vdanosti v voljo Božjo. Alojzij je izdihnil Bogú v roke svojo nedolžno, čisto dušo po noči od 20. do 21.

rožnika 1591 v 24. letu svojega življenja. Veliko čudežev se je na njegovem grobu zgodilo.

Papež Benedikt XIII so angeljskega mladenča prišteli svetnikom in so ga zlasti šolaki mladini v zgled nedolžnosti in čistosti, pa tudi za varha priporočili.

Papež Klemen XIII so polnoma odpustek podelili vsim mladenčem in devicam, ki 6 nedelj zaporedoma v spominj šesternih lét, ki jih je sv. Alojzij v Jezusovi družbi preživel, svete zakramente prejemajo, in vsako teh 6 nedelj pred njegovo podobo za razširjanje katoliške cerkve molijo in za čistost prosijo.

Sv. Alojzij si je globoko v serce vtisnil besede sv. pisma: „Mesnega poželenja se varuj“ (II. Tim. 2, 22.). „Kdo pojde na Gospodovo goro? ali kdo bo stal na njegovem svetem kraju (v njegovem svetišu v nebesih)? Kdor je nedolžnih rok in čistega serca“. (Ps. 23, 3. 4.)

Sv. Demetrija dev. spr.; sv. Alban spr.; sv. Evzebij šk. spr.; sv. Martin šk. spoz.

22. Ponedeljek. Sv. Ahacij in njegovi tovarši sprič. Ahacij je bil pod cesarjem Hadrijanom zveden in serčen junak, poveljnik vojskine trupe 10,000 mož. Ko je pa v vojski svoje bogove na pomoč klical, mu vojskovanje ni šlo po sreči. Zato ga angelj opominja, naj zapusti malike in sprejme keršansko vero, da bo mogel sovražnika premagati. Ahacij to stori, in sovražnika popolnoma premaga. Cesar Hadrijan to zvé, da je Ahacij z vojaki vred zapustil malike in sprejel keršansko vero, ga ukaže v temno ječo zapreti in grozovito mučiti. Pa nobena še tako strahovita muka ni premogla ne njega, ne njegovih tovaršev odverniti od vere v Kristusa. Vsi navdušeni so šli Kristusovi junaki v nebeški vojski za sveto vero v smert, s ternjem kronani in z žebli pribiti so molili: „Oče nebes in zemlje, ki si nas rešil iz terde teme nevednosti, in nas razsvetlil z božjo lučjo svete vere, sprejmi naše duše, ki jih tebi v Kristusu ponižno darujemo“.

Vodilo ss. spričevavcev: „Naša preserčna želja je, Kristusu s svojo kervjo spričevanje dajati“. — Preljubi! mi najberže ne bomo prilike imeli s svojo kervjo Kristusu spričevanja dajati; dajajmo mu ga pa vsaj s svojo besedo in s keršanskim življenjem v naših brezbožnih časih, ko se toliko neslanega, lažnjivega in krivičnega zoper Kristusovo vero piše in govori. Kristus pravi: „Kdor ni z menoj, je zoper mene (je moj sovražnik), in kdor ne pobira z menoj, raztresa“. (Luk. 11, 23.) —

Sv. Pavlin škof Nolanski, njegovo življenje se popisuje 23. rožnika; sv. Flavij Klemen spr.; sv. Janez šk. spoz.; sv. Konsorcija dev.

23. Torek. Sv. Pavlin, škof v Noli na Laškem, je bil rojen na Francoskem l. 353. Njegov oče Poncij

Pavlin je bil za cesarjem prvi deželni oblastnik, in je sinu oskerbel izvrstnega učenika Avsonija, ne pa kaj pobožnega kristjana. Mladeneč bistrega uma hitro napreduje v vednostih, v svojem 26. letu je bil konzul (državni svetovavec) v Rimu. Kmalu po tem se oženi s silno bogato pa pobožno španjolko Terezijo. Pri vsih svojih častitih službah in nezmernem bogastvu vendar le čuti nekako nezadovoljnost in praznoto v svojem sercu; pravega spoznanja in ljubezni Božje mu manjka. Njegova pobožna žena ga neprenehoma prosi, naj se odpove šumu tega svetá in začne Bogú služiti. V cerkvi na grobu sv. Feliksa, mašnika in sprič. v Noli, kjer je imel Pavlin veliko pristavo, še bolje spoznava nečimernost tega svetá, in sklene samotno živeti in Bogú služiti. Sv. Ambrož ga v veri poterjuje, in škof Dolfín mu podeli sv. kerst (bil je 38 lét star), na katerega se je delj časa v molitvijo in postom pripravljaj. Po sv. kerstu se odpove vsem častnim službam, in se podá na Španjsko na svojo pristavo. Po smerti edinega otroka obljubi Bogu z ženo vred vedno zderžnost, zida s svojim premoženjem cerkve in bolnišnice, odkupuje jetnike in deli ubogim. Ljudstvo v Barceloni ga posili, da se dá mašnika posvetiti. Pavlin mašnik gre na Laško v Noli, in v cerkvi sv. Feliksa služi, sužnje odkupuje, dolgove v ječah zapertih plačuje, in uboge družine podpira. Po škofovi smerti v Noli izvolijo njega za škofa l. 409. Vandali — divje ljudstvo — ubogi vdovi edinega sina ugrabijo, škof pa nima nič več denarja, da bi ga odkupil; torej sebe namesto njega ponudi. Ponudba jim je všeč, sina spustijo, škofa v Afriko peljejo, kjer je bil suženj kraljevega zeta. Pavlin pové zetu, da njegov tast kralj Gunterih bode kmalo umrl. Zet pové to kralju, kralj hoče škofa viditi in z njim govoriti; pa kako se prestraši, ko ga ugleda, rekoč: „Tega moža sem v spanji vidil med sodniki sedeti; kateri so mi meč iz rok potegnili“. Kralj spusti škofa in vse sužnje na Laško, in kmalo umerje. Pavlin svoje viši pastirske dolžnosti zvesto spolnuje, ter z besedo in zgledom vse k keršanski pobožnosti vnema. Sv. škof sklene svoje pobožno življenje 22. rožn. 431. Njegovo truplo se je čudovito spreminilo v belo blišobo.

Vodilo. „Blagor posvetnjaku, če v svojem sercu nekako praznoto čuti!“ tak človek bo pred ali potlej nečimernost tega svetá spoznal in se k Bogu vernil, kateri mu serce upokoiti premore. Gorjé pa človeku, ki je v ta svet takó zateleban, da zunaj posvetnosti po nič boljsem ne hrepení. —

Sv. Janez maš. sprič.; sv. Feliks maš. sprič.; sv. Ediltruda kraljica in devica.

24. Sreda. Rojstvo sv. Janeza Kerstnika. Caharija, duhoven in prerok v duhovskem mestu Hebronu in Elizabeta, teta Marije prečiste Device, sta bila oče in mati sv. Janeza Kerstnika. Caharija je v tempeljnu kadilo zažigal, kar se mu angelj Gospodov prikaže, rekoč: „Ne boj se, Caharija! tvoja prošnja je uslišana, in tvoja žena Elizabeta ti bo sinú povila, Janeza ga imenuje... Velik bo pred Gospodom, vina in močne pijače ne bo pil, in bo že pred svojim rojstvom s svetim Duhom napolnjen (izvirnega greha očiščen in v otroka Božjega posvečen). In veliko Izraelovih otrok bo preobernil k Gospodu, njih Bogu. In pojde pred njim“ (pred Bogom, Kristusom)... In Caharija je rekel angelju: „Po čem bom to spoznal (da se bo to res zgodilo)? Zakaj jaz sem star, in moja žena je že priletna. In angelj mu je odgovoril: Glej! mutast boš... do dneva, ko se bo to zgodilo, zato ker nisi verjel mojim besedam, ktere se bodo dopolnile ob svojem času... Elizabeti pa se je spolnilo... in je rodila sinú... Sosedje in sorodniki so se z njo vred veselili... Osmi

dan so prišli dete obrezovat, in so ga imenovali po imenu njegovega očeta Caharija... Njegova mati pa je rekla: Tega ne, ampak Janez (Božja milost) naj se imnuje. In so ji rekli: Sej ni nikogar v tvojem rodu, kteremu bi bilo tako ime. Pomignili so pa njegovemu očetu, kakó hoče, da bi se imenoval. In si je ukazal dati tablico, in je zapisal, rekoč: Janez je njegovo ime... Pri tej priči je spregovoril in Boga hvalil... Vse sosede je strah opadel, rekoč: Kaj neki bo iz tega deteta?... Otrok pa je rasel in močan prihajal v duhu; in je bil v pušavi, kamor je bila mati z njim ubežala Herodovi grozovitosti, do tistega dne, da se je prikazal Izraelu (ob reki Jordani). (Luk. 1. pogl.)

Daljno življenje sv. Janeza in njegova smert se bo popisovalo 29. velik. serp.

Ljubi starši! Kaj bo iz tega vašega deteta? Berž ko ne bo to iz njega, kar bote vi z njim izredili. Če bote svoje dete s pobožno besedo in z lepim zgledom v strahu Božjem izrejevali in ga Bogu in Mariji Devici priporočali, smete upati, da bo kaj dobrega iz njega. Če pa vaše dete brez keršanskega poduka in vsakdanje molitve raste, če neubogljivo, termasto dete kolne, če v vaši hiši nič dobrega ne sliši in ne vidi, ne bo nič dobrega iz njega; in Bog ne daj, da bi iz njega zrastle šiba, ktera bi vas tepla vse vaše žive dni. —

Sveti sedméri bratje Orencij, Heroj, Farnacij, Firmin, Firm, Cirijak in Longin sprič.; sv. Simplecij šk. spoz.

25. Četertek. Sv. Gvilelm, opat, rojen v Verčelah na Laškem 1085. V 11. letu svoje starosti zgubi očeta in mater. Njegovi sorodniki ga ljubijo zavoljo njegovih imenitnih zmožnost in pobožnega življenja, in mu marsikako veselje napravljajo; deček pa do tega nima sercá, ker le po višem, večnem hrepení. V 14. letu obleče romarsko haljo, in se bos podá na božjo pot v Kompostelo v cerkev sv. Jakopa na Španjskem. Na tem potu terpi veliko lakoto in žejo, vročino in mraz. Po 5letnem popotovanji se verne na Laško, in namérja iti v sveto deželo; pa nepremagljivi zaderžki mu nasproti stojijo, ker ima previdnost Božja z njim druge viši namene. Mladeneč se podá na samotno goro, kjer dve leti vedno moli, čuje, se ostro posti, na golih tléh leži. Nekemu slepemu je pogled podelil. Ta čudež ga povsod razglasi, zatorej namerja ljudém se umakniti in v sv. deželo popotovati. Bog pa ga opominja, da naj le v domači deželi ostane, kjer bo ljudem bolje koristil, in jim v zveličanje več pomagal kakor v tuji deželi. Gvilelm s čudovito naglostjo sozida samostan in cerkev na Devičji gori, kamor s svojo svetostjo in čudeži privabi veliko tovaršev, in jim dá vodila, veči del po redu sv. Benedikta. Po tem pa še po družih krajih samostane ustanovlja in čudeže dela. Mutastim daje govorjenje, slepim pogled, gluhim sluh, suhe ude oživi, vodo v vino spremeni, nečisto deklino, od neapolitanskega kralja Rogerija poslano, da naj bi ga v greh zapeljala, prestraši in spreoberne s tem, da se brez vse tudi naj manjši škode na žerjavico verže in delj časa na ognji ostane. Rogeri to zvé, in ga prosi odpušanja, ga spoštuje kot angela, mu sozida v Palermi samostan in mu dá veliko posestva. Po tem čudežu hoče veliko sinov in hčer imenitnih deržin svet zapustiti, zato je sveti opat prisiljen na mnogih krajih zidati samostane za moške in ženske, da vsem vstreže. Sveti opat umerje v Gospodu 25. rožn. 1142. Mnogo čudežev se je po njegovi smerti zgodilo.

Vodilo sv. Gvilelma so bile besede sv. pisma: „Blagor človeku, kateri preterpi skušnjava; ker skušen bo prejel krono življenja, ki jo je Bog obljubil tistim, ki ga ljubijo“. (Jak. 1, 12.) —

Sv. Sosipater, učenec sv. Pavla ap.; sv. Gali-

kan sprič.; sv. Febronija dev. spr.; sv. Adalbert spoz.

26. Petek. Sveta Janez in Pavel, brata Rimljana, sta uboge kristjane preživljala s premoženjem, ki ga je bila njima zapustila Konštancija, hči cesarja Konstantina, kateri sta zvesto in pobožno služila. Cesar Julijan, odpadnik od Kristusove vere, ju hoče med svoje služabnike sprejeti; ona pa mu naravnost rečeta, da nočeta služiti njemu, kateri je od Kristusa odpadel. Julijan njima dá 10 dni odloga; če ne bota ta čas Jupiterju darovala, bota móгла umreti. Sveta brata pa sta ta čas vse svoje premoženje ubogim razdelila. Deseti dan pošlje Julijan poveljnika svoje cesarske trume Terencijana z Jupiterjevo podobo k njima, kateri jima razloži cesarjevo povelje, da naj Jupiterju darujeta; če pa ne, morata umreti. Sveta brata mu odgovorita, da za vero v Kristusa, ki ga Boga s srcem in ustmi molita, rada umerjeta. Terencijan pa se boji hrupa med ljudstvom, ko bi bila očitno umorjena, toraj ju v hiši, v kateri sta bila, ob glavo dene, in skrivši pokoplje; razglaša pa med ljudstvom laž, da sta odpravljena v pregnanstvo. Njuno smert pa so oznanovali hudobni duhovi v obsedenih, med katerimi je bil tudi Terencijanov sin mučen od hudobnega duha, pa na grob sv. bratov pripeljan, je bil njega rešen. Po tem čudežu sta oče in sin verovala v Kristusa, in sta življenje svetih bratov popisala.

Vodilo sv. Janeza in Pavla: „Nočeva gospodarju služiti v hiši, kjer ne smeva Kristusa moliti“. Tudi ti se ne mudi v hiši, kjer je tvoja sv. vera in čistost v nevarnosti. Beži, če se vpiče tebe katoliška Cerkev zaničuje, če ne smeš ob nedeljah k maši hoditi, svetih zakramentov prejemati, če te kdo v gréh zapeljuje. Tudi se vari taci ljudi v stanovanje, ki so zapeljivi in lažnjivi preroki. —

Sv. Vigilij, šk. sprič., se v naši fari praznuje 5. mal. serp.; sv. Pelagij mladenček sprič.; sv. Maksencij maš. spoz.

27. Sabota. Post pred praznikom ss. ap. Petra in Pavla. Sv. Ladislav, ogerski kralj spoz., je po smerti svojega brata Gajsa-ta l. 1077 kraljeval. Bil je pravičen, razumen in pobožen vladar in pogumen vojšak, za glavo viši od drugih vojakov. Ljubil je mir v deželi, in le prisiljen se je s svojimi sovražniki vojskoval. Njegov sorodnik Salomon je po kraljevanji hrepenel, se s Huni zvezal, in mu po življenji stregel; Ladislav bi mu bil zavoljo ljubega miru kaj rad prepustil kraljestvo, pa mu ogerski pervaki tega niso dovolili, ker dirjega in grozovitega Salomona niso hotli kralja imeti. V vojski s Huni je svoji lakoto in žejo terpeči armadi čudoma živeža preskerbel.

Ladislav je bil zvest sin katoliške Cerkve, nove škofije je ustanovljal, cerkve in bolnišnice zidal; ob nedeljah in praznikih je love in kupčevanje tudi judom prepovedal. Sam je bil ljudstvu naj lepši zgled pobožnega življenja, ter je veliko molil, se večkrat v tednu postil, svoje in svojega ljudstva grehe objokoval; vina ni pil, na terdi postelji le malo časa spal. Na prošnjo španjskega, francoskega in angleškega kralja in več drugih knezov je Ladislav v križanski vojski sprejel viši vodstvo 300.000 križanskih vojakov, pa je na potu zbolel, in v Gospodu zaspal 30. mal. serp. 1096. Vse Ogersko je 3 leta po njem žalovalo, bile so prepovedane vse igre, godbe in plesi. Na njegovem grobu se je veliko čudežev godilo, zato so ga papež Celestin III že leta 1098 svetnikom prišteli.

Vodilo sv. Ladislava: „Ako je mogoče, kolikor je pri vas, imejte mir z vsimi ljudmi“. (Rim. 12, 18.)

Sv. Krescent, učenec sv. Pavla ap.; sv. Anekt sprič.; sv. Janez maš. spoz.

S. Pietro in vincoli. Sv. Peter v železji v Rimu.

(Spisuje Val. Gasperšič.)

V.

Papež Vitalijan so okoli leta 627 poslali angleški kraljici zlat ključ z odpilki od verig sv. Petra in sv. Pavla. Tudi sv. Leon III so cesarju Karolu Velikemu l. 796 poslali enak dar po svojih poročnikih o priliki, ko so ponavljali s cesarjem pogodbo poprej storjeno zaradi brambe laške dežele proti Longobardom, pa posebno zavolj brambe Rima in svetih pravic sv. Petra, to je, zaradi dežele sv. Petra. Sv. Gregor VII so med drugim španjskemu kralju Alfonzu darovali svetinjo s pismom: Ex moribus Sanctorum misimus Vobis claviculam auream, in qua de catenis beati Petri benedictio continetur. To je: Po šegi Svetih Vam pošljemo zlati ključek, v katerem je blagoslov od verig sv. Petra. Govorili smo že od čuda v baziliki sv. Petra v železji, kako ste se sklenili oboji verigi sv. Petra, in ni mogoče naštetih vseh čudežev, kateri so se zgodili po teh verigah. Sv. Gregor Veliki govori o ključih z blagoslovom sv. Petra, ki so bolnike ozdravili, položeni na njih trupla. Prav čudno pomoč je bil Bog po verigah sv. Petra skazal o času papeža Janeza XIII l. 969 cesarju Otonu, ki je bil pričujoč v Rimu. Bil je v cesarjevi družini nesrečen, obseden gospod in cesar ga pošlje papežu, ako bi ga morebiti ozdravili. Ukažejo ga papež peljati k sv. Petru v železji. Papež vzamejo verige sv. Petra in jih denejo revežu na vrat, kateri je bil pri tisti priči rešen hudobnega duha, ter ves zdrav in osrečen zapusti cerkev. Morda se bode to nekterim neverjetno zdelo, morda ravno zato, ker jim vere manjka, o kateri pravi sv. Pavel, da tudi bribe prestavlja: neverjetno se celó zgodovinski dogodki zdé takim, kateri tudi v Kristusa ne verujejo, ki je hudobne duhove izganjal. Ako se je pa Bog blagodarnega skazoval po teh svetinjah svojega aposteljna takim, ki so v dušnih ali telesnih potrebah z vernim srcem pomoči iskali, se je pokazal pa tudi ojstrega sodnika takim, ki so skrunili svetinje njegovih svetnikov. Sv. Gregor nam je zapustil zgled v listu do imenitne gospé Teotiste. Bili so v gornji Italiji Longobardi pod kraljem Autari-em. Neki Longobard pride v mesto blizu reke Pade (Po), dobi ključek, ki ga spozná, da je tistih od svetinj sv. Petra in vidi, da je zlat. Hoče ga toraj z mečem zdrabiti, toda meč se mu zderkne tako, da mu gerlo prebode in skrunivec tele i merteve na tla. Kralj in drugi so bili po tem očitnem strahovanji tako prestrašeni, da si ne upajo ključa pobrati, ki je ležal poleg merliča, in kralj pošlje po pobožnega katoličana Minulfa, kateri ga je z zemlje vzel. Začuden kralj ukaže še drug zlat ključ narediti, pošlje oba papežu in naznani, kaj se je dogodilo. — Tudi v naj novejših časih naznanja odbor verig sv. Petra, da so bili mnogi bolniki v baziliki sv. Petra v železji čudovito ozdravljeni. Praznik oklepov sv. Petra se slovesno obhaja ne samo l. avgusta, temuč so izpostavljeni tudi peti dan po prazniku ss. Petra in Pavla. V velikih zadregah sv. Cerkve jih papeži razstavljajo tudi v drugih rimskih cerkvah, v baziliki sv. Petra, sv. Janeza v Lateranu in pri Mariji Snežnici (Maria Maggiore).

Nekoliko besed zoper pijančevanje.

Človekoljub, kateri ima serce za ptujo nesrečo in bližnjega gorje, ter bi vsestransko rad zboljšal osodo

revnega človeštva, ima pač dandanes mnogo — premnogo opraviti. Zares, kdo našteje vse križe in nadloge, ki teže ubogo ljudstvo, posebno v nižih stanovih? V revni koči zdihuje in terpi ubogi siromak starosti potert, bolan in od vseh zapuščen. Delavec se poti od zgodnjega jutra do poznega večera, da si prisluži vsakdanji živež in potrebno obleko, katero je oboje vedno bolj drago. In pošteti kmetič, ki s svojimi pridelki hrani vse druge stanovce, kolikokrat mora on sam terpeti pomanjkanje, in ali ni ravno on s težavami naj bolj obložen? Koliko truda je in nevarnosti, preden spravi pridelke pod streho! Dostikrat že za dragi denar ne more dobiti delavcev, ko jih naj bolj potrebuje; in kolikokrat mu up obilne žetve uniči ena sama nesrečna ura! Zraven pa silni davki, in kar je še več kot to, še teže kakor drage denarce daje od sebe svoje otroke, krepke sinove, kateri morajo k vojakom dostikrat vsi zaporedoma, ravno ko bi mu imeli biti podpora pri delu. — Pot do omike in za sedanjí čas potrebnega izobraževanja se sicer dandanes tudi kmetu vedno bolj odpira, pa vendar so še tudi tukaj mnoge opovire. Zida se sicer vedno več ljudskih šol, a ker iz njih naraste kmetu tudi mnogo novih davkov in ker bi odraščajoče otroke že tudi rad pri delu porabil, zgodi se, da se mu šola, sicer dobrotnica, ako mladino prav izobrazuje, dostikrat zdi le novo breme. In kaj še le, ako mu prigovarjaš, da bi dal bistroglavnega dečka v daljne šole, ali mu moreš zameriti, če ti odverne na to: „Vojak je lahko moj sin brez tega, da bi jaz polovico svoje zemlje dal za njegovo učenje“? — Kdor vse to premisli, bo že previdel, da sivi oče, mož slovenski stare korenine, ne toži brez vzroka tako rad čez hude, slabe čase, ki so nas zadeli.

Ali dragi rod slovenski! vse to so huda, pa bolj ali manj neodstranljiva zla, katerih nisi sam sadolžil, ktera se tudi ne morejo čisto odverniti. Eno zlo pa je, katero si sam zadolžil in katero hudo razsaja po lepi slovenski deželi, to je kuga, ktera bolj kakor kervava vojaka mori tvoje sinove, to je nesreča, ktera bolj kakor visoki davki na kant spravlja lepa posestva, to je neomika, ktera globoko pod neumno žival ponižuje pametnega človeka: in to zlo je gerdo pijančevanje, nesrečno žganje posebno je ta strup, kterega si, dragi narod slovenski, sam kuhaš iz raznih Božjih darov, kterega kupuješ za terdo prislužene denarce, da ga piješ v svojo naj večjo nesrečo. Rešiti narod tega zla, je gotovo serčna želja vsacega ljudomila, in k temu saj nekoliko pripomoči želim tudi jaz s sledečimi versticami, v katerih bom naj pred razložil, koliko hudo v raznem oziru je res pijančevanje, in še posebno pitje žganja, drugič pa hočem opomniti na nekatere pomočke, kateri se mi zdé pripravi, če ne popolnoma zatreti, pa saj kolikor toliko zadrževati pijančevanje. *)

I.

1. Pervo in za vernega človeka naj bolj žalostno in strašno je to, da pijanost umori človeško dušo, zakaj pijanost je greh, da! popolna in prostovoljna pijanost je po nauku cerkvenih učnikov velik, smerten greh. Kaj se hoče s tem reči in kako grozovito je to, spoznal boš, verni sin slovenskega naroda, ako se spomniš, kaj uči katekizem o smertnem grehu. Glej, za nekaj požirkov gerdega žganja iztergaš Bogú svojo drago odkupljeno dušo ter jo prodaš v sužnjost peklenskemu sovražniku,

*) Častite bravece pa prosimo, naj tudi oni podpirajo to prizadevanje. Ta in uni, ki bere pričujočo obravnavo, se bo spomnil na kako nesrečo v svojem kraju, ki jo je žganje storilo; tako dogodbo naj ob kratkem zapiše in nam pošlje, da se naznani ko svarilni zgled drugim. Tako bo de to mala vojska zoper nesrečno žganje, naj večji hudo naše dežele. Vr.

blagi dušni mir zamenjaš za težko in pekočo vest, iz Božjega prijatelja postaneš Njegov sovražnik. Strašna sprememba! — In kak dobiček imaš od tega?

Zakaj pa je pijanost greh? Kaka hudobija je v pijančevanju? Človek je med vsemi stvarmi na zemlji naj popolnejši, naj viši; velika je čast in cena njegova. Vstvarjen je po Božji podobi. Z umom more spoznavati Boga, svojega stvarnika, s prosto voljo pa spolnovati Njegovo sveto voljo. Bog sam je človeka tako visoko cenil, da je dal lastnega Sina v njegovo odrešenje, in po Njem smo postali otroci Božji, udje Kristusovi, tempelj sv. Duha. V zakramenti presv. Rešnjega Telesa Kristus sam združi svoje naj svetejše Telo z našim telesom, da smo mi v Njem in On v nas. Kolika čast za človeka, kolika visokost in svetost! Kaj pa stori pijanost? V nesrečnem žganji utopi pijanec preimenitni dar svoje duše, svoj um, postane kakor nespametna živina, ki nič več ne razloči, kaj je prav in kaj ne, in je zmožen počenjati strahovite, nadživinske reči, kar se tudi tolikrat godí. Pijanec zapravi začasno svojo prosto voljo, da ne more sam sebe berzdati in gospodariti, vsaka huda strast ga lahko premaga, vse žive dni velikrat obžaluje in ne more več popraviti, kar je storil v pijanosti.

Kako nesramno oskruni tempelj Božji in koliko nečast dela Jezusu Kristusu, ako ga prejema v presv. zakramentu s telesom, kterega v pijanosti zaverže globoko pod neumno živino; zakaj živina vé, kdaj ima dosti, pijanec pa ne!

Kolika hudobija in sramota je toraj v pijanosti, ker pijanec svojo naravno in čeznaravno vrednost in čast tako ostudno in nevrédno zataji in oskruni. Razun tega povišajo hudobijo pijanosti njeni neštivilni hudi nasledki, kakor krajšanje življenja, nevrédno zapravljjanje časa in premoženja, krivica, ki se s tem tudi drugim godí itd., o čemur vsem bo pozneje še govorjenje.

Posebno žalostno je, ako se človek pijanosti vdá tako, da mu pride v navado. In to se prav lahko in tako rekoč nevedoma zgodi, ako človek začne po malem pijančevati. To nagnjenje je kakor kača, ki polagoma zleze v človeka. Ta navada je strašna dušna temota, v kateri polagoma usabnejo vsi boljši občutki človeški, to je strast, ktera zamori v človeku duhovno moč in krepkost, ktera slepo in svojevoljno pa trinoško gospodari nad njim.

Le pogledjte pijančevanju vdanega človeka, kako je čuden! Že iz oči mu gleda nekaj živinskega in ne tisto lepo in čistiljivo bitje, za kakoršno ga je Bog vstvaril. Zato se vari, vari začetka! Časih zadostujejo že nekteri padci, da se poprime človeka strast, ktera potem hitro raste, posebno tudi v starejih letih. Zato je poboljšanje jako težavno, pa tudi silno redko. Duhovna moč je oslabela, priložnost pa je pri mnogih vedno blizo. In tako taki nesrečniki, če se še tudi pri spovedi obtožijo tega greha, vendar zopet in zopet padejo vanj. Njim je posebno treba večkrat opomniti in resno razložiti to, da je že greh prostovoljno se podati v nevarnost in bližnjo priložnost, da tedaj strastni pijanci že grešé, še preden se upijanjajo, kolikorkrat gredó brez potrebe v kerčmo, ali v priložnost se upijanjati. Le v tem, da z vso skerb-ljivostjo bežijo pred priložnostjo, je za take nesrečne še rešenje. Kdor se pa v nevarnost podaja, bo gotovo v nevarnosti poginil.

Duh božji, ter sv. vera pijanost prišteva poglavitnim grehom. Požrešnost namreč ne obsega samo nezmernosti v jedi, ampak tudi in še veliko bolj nezmernost v pijači, ali pijanost. Poglavitni grehi se imenujejo oni, ki so vir mnogim drugim grehom. Tudi iz pijanosti izvirajo drugi grehi, kakor je že omenjeno. Komu je znano, kaj se vse zgodi v pijanosti? Kdo se ne pre-

straši, ako pogleda v to brezdnost in vidi mnogotere nesreče, ki jih napravlja žganje. Koliko divjih pretepov, telesnih poškodovalj, pobijan, umorov se zgodi v pijanosti! Poslušajte pri sodniji, kedar se izprašuje zatoženec, ki je koga poškodoval, ranil ali celo umoril: ali jih ne bo med desetimi zatoženci devet terdilo, da so to storili v pijanosti? Mislijo se s tem izgovoriti, pa če jim tudi sodnik morda zaradi tega zniža kazen, v Božjih očeh se s tem ne morejo opravičiti, zakaj če tudi niso hudodelstva storili popolnoma prostovoljno, ker v pijanosti niso čisto vedeli, kaj delajo, bila je vendar pijanost prostovoljna, in zato so odgovorni za to, kar so v pijanosti storili. In da družega več ne omenjam, koliko se le nečistih grehov stori v pijanosti! Močne pijače po svoji natori razdražijo in poživijo telo in budijo ostudno poželenje, duha pa v obilni meri otemné in nekako zamore; in tako nasledek ne more biti drugi kakor ta, da so pijančeve dela dela teme, hudega nagnjenja, dela mesene poželjivosti. Zato pravi sv. Pavel, da v vinu je nečistost.

Verni Slovenec! dobro premisli vse to; gotovo mi boš dal prav, ako ti zakličem iz vse duše: Varuj se pijančevanja, ne pij gerdega žganja; strup je, ki mori tebi dušo!

(Dalje prihodnjič.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. V mesečnem shodu „Slovenije“ je dr. Kosta dal kratek pregled delavnosti mestnega starašinstva v zadnjih 5 letih pod županoma dr. Županom in Dežmanom. Poročal je vse po zapisnikih, kakor so bili skoz vse leta v vrstnem listu. Obžaluje, da župan ni dajal na vsake tri leta sporočila delavnosti, kakor je bila poprej prav koristna navada. Poročal je potem po oddelkih: Nove stavbe, ceste in ulice, vodovod spod Turna, ulični napisi in hišne številke, policijske zadeve, šole, deficit itd. Iz vsega se vidi, da se je marsikaj sklenilo, pa malokaj dovelo. Skor edina večja naprava je novi gasilni red. Naprava za revne dečke je bila nasvetovana, pa se je nasvet overgel.

Magistrat je pridno protestoval zoper ravnopravnost v šolah. Vdeležil se je večkrat političnih demonstracij, kakor v jančevski dogodbi s pohvalo vojakov; v Beč je poslal enostransko spominico zoper domače duhovstvo itd.; pisal adresso zoper spravo narodov; Beusta si je častnega meščana izvolil; oddal peticijo za direktne volitve in poslal za nje zahvalnico.

Deficit (primanjkljaj denara) je bil stalen. Toraj so prodajali mestno posestvo in ga zlagoma prodali za veliko tisuč, kar se pa govorniku zdi zoper „mestni statut“. Pa tudi to ni zadostovalo, zato so sklenili loterijo, ki se pa ne more izvršiti. Še naj večja sreča je 100.000 gl., ki jih je vsled dunajskega poloma mesto pridobilo kakor aro za posojilo. Letos je prišla še priklada 10 odstotkov pri mestnih davkih za šolstvo. Verh tega je imelo starašinstvo še nesrečo z blagajnico zaradi dveh nezvestih vradnikov ter je šlo po tej poti 6000 gl. po vodi.

Obravnave zaradi pomoči manjšim obertnikom so se vdeležili mnogoteri gg. meščani. Dognalo se ni še nič. G. Regali je nasvetoval izredni shod ljubljanskih obertnikov, da se primérni predlogi stavijo in se sklene kaj primérnega. Odbor bo to reč v pretres vzel.

Bil je še precej živ razgovor zaradi večernih šol. Več se jih pritožuje, da se jim učenci v šolo jemljejo, ko jih ravno naj bolj potrebujejo, n. pr. peki, ki začno ob 6 zvečer ravno delati itd. Ako v šolo ne hodi, se žuga pa z nezmerno kaznijo 10—400 gl., ko noben mali

obertnik še 400 gl. nima. Tako se manjšim obertnikom povsod vtesnujejo državljanske pravice, je govoril eden mojstrov.

Iz Ipave, 15. rožnika. Kakor drugod je tudi tukaj slabo vreme neizmerno škode napravilo. Burja s sódno in dežjem nam je do dobre letine vse upanje vzela: Sadje in vinski zarod leži po tléh, da je žalostno pogledati. Že letos je ljudstvo zdihovalo: „Vse bomo zajedli“; kaj bode v prihodnje, ako se nas Bog ne usmili? Še nekaj. Ni dolgo, kar je prišlo nekaj tujcev v dolino (po vsakoletni navadi) češnje kupovat; ali le-ti derejo uboze kmeta, da je prav nesramno, ker pomenili so se med seboj, da nobeden čez 3 gl. centa češenj ne plača, akoravno jih oni po 15 do 20 gl. prodajajo. Ubogi kmet, zares povsod si tepen! Ako kaj kupuje, plačati mora drago, ima pa kaj na prodaj, mora polovico vrednosti zavreči. Vi „osrečevalci naroda“! liberalni kosi, ako vam je blagor ljudstva v resnici kaj mar, poskusite s svojo liberalno učenostjo mu pomagati, poskerbite, da svoj pridelek saj pošteno prodá; ne ubijajte si pa glav z verskimi zadevami in ne kradite mu verskih resnic, ki so ljudstvu še edina tolažba, edina podpora, da ne pade v brezno obupa v teh britkih dnevih.

Iz Amerike. (Konec.) To zimo sem bil šel med Indijane na Rudeče jezero (Red lake); tam imamo lepo katoliško naselbino med Indijani. Ljudje so tam prav postavni, resnobni in resnicoljubni. To je tisto jezero, kjer je bil umerl ranjki g. misijonar Lorenc Lavtižar; tam je naj bolji prostor med našimi Indijani za dober prihodni misijon. Tudi to zimo sem jim kerstil, kakor lansko leto, 10 otrok in 10 odraslih, toraj 20, in tako skor vsako zimo, odkar tje hodim. Veliki poglavar „Petit-Roché Assinens“ (mala skala) je skerbno popraševal po gosp. Pircu, in pravi, da jih lepo pozdravi, in še ni pozabil, da so mu včasih kakšno srajco podarili in mu tudi kakšen dolarček v roke stisnili. Pravi, ko bi vedno kak misijonar med njimi stanoval, da bi se on in vsi njegovi podložni k sveti veri spreobrnili; da se pa ne more kerstiti dati, dokler nima priložnosti svete vere prav spoznati. Prišel je bil večkrat k Božji službi in besedo Božjo je prav pazljivo poslušal. In tudi drugi poglavarji so obetali k sveti veri pristopiti, ko bi jo prav spoznali, da bi jo tudi splovnati zamogli, in ko bi duhovna za duhovnega vladarja med seboj imeli. Ko je prišel čas ločitve, se mi je bilo prav težko ločiti od njih.

Tudi Te bo mikalo zvedeti, kako Bog Indijane večkrat čudovito kliče k sv. veri. Bila je Indijanka ob Kass-laku omožena s pol-Indijanom. Otroke je dala vse kerstiti, sama se pa ni pustila kerstiti. Vprašal sem jo zaporedoma več zim, ko sem memo hodil, kdaj se bo tudi ona spreobrnila; pa nikoli ni bila pri volji. Lansko zimo, ko tam memo grem, je nisem hotel več vprašati, ker sem že mislil, da se noče spreobrniti. Pa drug pol-Indijan mi reče, da naj jo še poprašam, ker je imela prikazen. Bila je namreč več lét bolna (raka je imela na persih), in to jo je bilo tako oslabilo, da so mislili, da je bila umerla, ker se ni nič zavedila. Toda čez en dan zopet k zavednosti pride in pripoveduje, da je videla lepo kraljestvo in lepe stanovanja, in da je vsakteri vsega imel v obilnosti, in vse to ji je skazoval duhoven; potem začne pogledovati, kje bi bil za njo kak prostor; pa ga ne najde. To jo je zelo ganilo; pa na to ji ta duhoven reče, da še nima prostora tukaj, da se mora spreobrniti k katoliški veri, ali kakor pravimo po indijansko „molite“ in kerstiti se dati, potem bo še le zamogla sem priti. — Nato je bila precej pripravljena sv. kerst prejeti in je zdaj dobra katoličanka.

Tudi ob Rudečem jezeru je to zimo star Indijan

imel enako dogodbo; bil je kakor mertev ali zamaknjen. Vidil je Božje kraljestvo in potem je zopet oživel, in rekel, da mora biti keršen, da bo pa čez 4 dni zopet umerl. In res se je tako zgodilo.

Tukaj na Rudečem jezeru je okoli 450 indijanskih družin; keršenih je do 200 oseb; spreobrnili bi se pa skor vsi, ko bi bilo kaj pomoči, to je, misijonar vedno med njimi in tudi nekoliko denarne pomoči. Pa ne le samo ta kraj ob Rudečem jezeru in na Beli zemlji je potreben misijonarjev, tudi je še več družih krajev med Indijani skoraj ravno tako potrebnih, kakor Vam preč. gosp. misijonar Pirc včasih v domačiji pripoveduje. Ali mislite, da ni še kakega duhovna na blagi kranjski zemlji, ki bi se za take revne kraje poklicanega čutil? Kterega veseli, naj se poprime, ni nobene težave zanj, vse je lahko z Božjo pomočjo; neumerjoe dušice k večnemu življenju voditi je blago delo in bo obilno poplačano. Tudi ob Rudečem jezeru Indijani začnajo delati, lesene bajte ali hišice si sami delajo (lesa je dovolj), podzemljice (krompir) in turšico sadijo, v jezeru imajo pa ribe, tako da Indijan, akoravno pravi, da je vedno lačen, lakote ne umerje. Ko bi kdo imel čas vedno med njimi biti, bi se z njimi lahko veliko delalo, posebno z otroci, ker otroci radi delajo, ako jim kdo kaže, kaj in kako naj delajo.

Še veliko bi Ti rad popisal, pa mi čas ne dopusti. Lepo pozdravi indijanskega misijonarja gospoda Pirca. Ljudje me še vedno poprašujejo, kako se jim godi, ali so zdravi došli, ali so še pri življenji. Gospod A. Gros so pristopili k benediktinom; gospod J. Tomazin pridejo na Belo zemljo v misijon. — Z Bogom.

J. Buh, misijonar.

Marija zdravje bolnikov.

(Dalje.)

19. Helena Günther, 26letna dekla iz Ivanovega (Johnsdorf) na Češkem, je pet lét in sedem tednov imela neznano hudo bolezen, ker jo je neki kerč popadel in v gerlu jo tako davil, da je neznansko vpila. Pol ure daleč se je slišal nje krik, kadar jo je prav napadlo. Nič ni vživala razun le malo vodene juhe; ako je mesá pokusila, jo je še huje vilo in vertila se je kakor obsejena. Iskali so pomoči pri domačih in zunanjih zdravnikih, pa vse brez vpeha. Na posled, ko je že večkrat ališala o novi Božji poti v Filipovem, se tudi v nji obudi želja, da bi tisto svetišče obiskala in tam pomoč zadobila. Dne 25. julija jo prenesejo v Filipovo, pa tu je niso hotli sprejeti, ker je tako neznansko in strašno vpila. Prosila je, naj jo le do posvečene hišice pripeljejo; pa zopet tam tako grozno vpije, da je vse romarje v molitvi motila, in je veliko jih svetišče popustilo. Ko jo prinesejo do prostorčka svete prikazni, nauagloma postane bolj mirna in tiha in slabota ji popolnoma zgine. Opravila je z veliko gorečnostjo svojo molitev, in od onega časa se nje bolezen ni več nikdar povernila. Še deset dni potem je ostala v Filipovem in čez nekaj dni potlej je šla vže sama peš v farno cerkev v Georgswalde, kjer je z veliko pobožnostjo se spovedala in bila obhajana, ter se je tako čvrsto in zdravo čutila, kakor nikoli pred ne tako; tudi nobena jed ji ni več škodila.

Tega prečudnega ozdravljenja je sto in sto prič. — No, kaj porečejo učenjaki 19. stoletja k tej prigodbi? Je-li samo primerljaj? Ali celo život pretresoče vzbujene kervi, ali prememba zraka, ki je neutegoma odpihnila one strašne bolečine ter okrepila želodec in kosti one bolnice? Ali se je dekle hlinilo skoz celih 5 lét ter pomagalo storiti čudež v Filipovem? „Svet ne potrebuje

več čudežev“, bo kateri rekel, torej jih tudi ni. Čitali smo to v Renanu, a to je mož, ki vse zna in ne potrebuje, da ga kdo uči. — Pa mi katoličani smo že tako svojeglavni, da se ne damo premotiti, ter z veseljem slišimo prečudne dela Božje milosti na prošnjo nebeške Kraljice Marije. —

20. Jožef Weidr iz Ostric na Saksonskem, sedemleten fantič, je od tretjega svojega leta obolel v nogah, da je po birgljah hodil. Njegov oče Janez W., tkalec, se napoti 7. avgusta 1866 v Filipovo, da bi tu na svetišču Marijinem izprosil zdravje za svojega otroka. S terdnim zaupanjem opravi devetdnevno pobožnost, med katero mu vsak dan nekaj v serce pravi: „Le zaupaj, tvoj otrok bo ozdravel“. In to se je vresničilo. Ko se po dokončani pobožnosti mož domú verne, mu sinček brez birgelj po sobi akače. Jako oveseljeni so bili katoličani mesta Ostrice, ko so o tem čudežu zvedili, ter se še bolj vneli k češenju do Marije Device. Ob letu svojega ozdravljenja prišel je sam fantič z očetom v Filipovo, ter je seboj prinesel birglje, ktere je za spomin nek pustil v svetišču Marijinem.

(Dalje sledi.)

Razgled po svetu.

Avstrijansko. Škofje so bili 20. sušca vložili prošnjo že v drugič, da naj se tudi kleriki vdeležujejo priboljška, ki ga 25. §. od vojaške postave 5. grud. 1868 o novičenji deli drugim višjim šolcem. Pravi pa minister, da pri središnjih oddelkih, katerim je izročeno izvrševanje te postave, se dozda še ni moglo doseči tolmačenje tako, ki bi bilo vgodno škofovski želji. (Bolj prav: želji vesoljnega cesarstva). Vender si Njih veličanstvo z viš. določbo 3. majnika 1874 priderži to prednost privoliti posameznim kandidatom bogoslovja, kjer se okolišine skažejo take, da naj se na nje ozir ima. Njih Veličanstvo ima vselej dobrovoljno in usmiljeno očetovsko serce, kakor je pristojno vladarju, ki vlada „po Božji milosti“; o omenjenih oddelkih pa nič ne rečemo, piše „Eco del Lit.“ — Mladeneč tedaj, ki je poterjen v vojašino pred sprejetjem v semenišče, bi mogel naravnost do Nj. veličanstva vložiti prošnjo, da bi smel bogoslovje študirati in imeti upanje prejeti posvečenje, če tudi z lastnostjo kakor vojaški duhoven.

Razširjanje sv. Cerkve. Lansko leto (1873) je bilo na bogatem in velikem predindiškem otoku Cejlonu pervikrat ljudsko popisovanje. Naštelo se je bilo 2.313.550 prebivalcev. Med temi ni bilo čisto 2 milijonov nevernikov (budistov in sivitov) in 171.500 muhamedanov; drugih 217.000 je bilo razne keršanske vere; k čveterim na Cejlonu zastopanim protestanskim strankam se jih šteje 35.380; katoliška Cerkev pa ima 182.610 vernikov. Obžalovati je, da za veliko množico vernikov ni duhovnih zadosti; na vsem otoku jih je bilo le 83. Vendar je velik napredek od l. 1869, zakaj takrat je bilo še le 51 duhovnov. Njih število pa je tako pomanjkljivo, da komaj morejo misliti nejevernikom sv. evangelij oznanovati, ker imajo več kot preveč opraviti z duhovnim pastirstvom med verniki. Protestantje nimajo na otoku nič manj kot 250 pridigarjev in so toraj z ozirom na to v veliko boljših okolišinah.

Otok Cejlon je od l. 1849 razdeljen v dve apostoljski namestništvi, Džafnapatam (Jafna) za severne in Kolombo za južne pokrajine; v prvem namestništvu delajo redovniki (oblati) neomadežane M. Device, v drugih drugi duhovni. Veliko skerb imajo misijonarji za vstanovitev šol za domačine. L. 1873 je bilo v namest-

ništvu Džafni 64 šol proti 54 l. 1872, in 50 l. 1871; obiskovalo jih je 3723 otrok (1871: 2003 in 1872: 2373), od katerih se je podučevalo le 530 otrok samo v angleškem jeziku, 273 v angleškem in domačem jeziku, 2920 pa samo v domačem jeziku. Izderžanje toliko šol zahtevalo je od misijonarjev veliko darežljivosti; stroški 64 šol so znašali l. 1873 20.566 rupijev (13.710 tolarjev); ti stroški so se nekoliko poravnali s šolnino in vladno podporo, več kakor 11.600 rupijev ali blizo 8000 tolarjev je pa vendar le misijon zadelo plačati.

V namestništvu Kolombo so enake razmere; tudi tam le en del otrok zamore hoditi v šolo, in pri majhnem številu mašnikov in pri pičlih pomočkih apostolskim namestnikom pri naj boljši volji ni mogoče več storiti v tem oziru, kakor se je do zdaj zgodilo. V takih nadlogah ni le Cejlon, iz skoraj vseh namestnij se slišijo enake tožbe; katoliške misijonske družbe pa niso zadosti bogate, da bi vsim potrebam zadostile. Pomanjkanje v severnem namestništvu razvidimo iz naslednjega pisma, ki ga je msgr. Bonjean iz reda oblatov, apost. namestnik v Džafni, 4. svečana 1874 poslal katoliškemu misijonskemu listu:

„že dolgo časa sem želel natančno poročati o našem lepem misijonu v Džafni; toda opravila mi niso pripuščale in tako podam danes dobrotnikom našega misijona kratek pregled naših napredkov. Pred vsem je pet del, ki so mi naj bolj pri srcu; tri so že začete, drugi dve se bote pričeli, kakor hitro si pridobim potrebnih moči in pomočkov.

Že pričete dela so šole, katoliška tiskarna in semenišče. Za šole je še veliko storiti, še enkrat toliko bi jih bilo treba, le potem bi zamogli našo katoliško mladino braniti proti napadom protestanstva in nejeverstva. Vstanoviti mislimo učiteljsko semenišče, in to delo je že celo pričeto; popolno izveršenje tega načrta bo pa zahtevalo še veliko časa in denarja in truda. Veseli me vendar le, da se zdaj že 3723 otrok po keršansko odgojuje.

Tudi naše katoliško časnikarstvo je še le v začetku svojega razcveta; naša tiskarna je še majhna in ne ravno bogato oskerbljena. Vender je nam v vednih bojih zoper protestanstvo in goanski razpor veliko pripomogla, da smo mogli odgovarjati na zatožbe zoper nas. Zdaj začenjamo več brošur v angleškem in tamulskem jeziku, da zavernemo poglobitve očitanja krivovercev in razkolnikov zoper našo sveto vero in svoje nasprotnike otepemo z njih lastnim orožjem; za temi bo sledilo več ljudstvu lahko umevnih knjižic o poglobitvah verskih resnicah.

V semenišči je 16 gojencev v latinskih šolah, eden v modroslovji in dva v bogoslovji; poleg teh se vdeležujejo nauka štirje novinci. Naj več teh gojencev je Tamulov, nekteri Singhalezi, nekteri Irci in eden je z Laškega. Prav rad bi sprejel v semenišče evropejskih mladenčev, ki se želijo darovati misijonom, pa niso dosti premožni, da bi študirali na kakem evropejskem učilišu.

(Konec nasl.)

Listek za raznotero robo in blago.

Svetemu Očetu za preslavno Njih
osemindvajsetletnico.

Krepko glase povzdignimo,
Zbor doni naj prav močan,
Vsi Gospoda zahvalimo

Za preslavni Pijev dan!
Nas otroke je zveselil,
Ker Očetu doživet'
Piju papeštva dodelil
Dans je dvajset osem lét.

Serčno nam pozdravljen bodi,
Naš preljubljeni Pastir!
Danes z nami vsi narodi
Ti želé veselje, mir.
Serca, Pij, so za te vneta,
Vse s teboj se veseli;
Pesmi in molitev sveta
V dar Bogú za té kipí.

Oh, naj na-te se ozira
Jezus, cerkve vse vladar,
Naj te milostno podpira,
Cerkvi pa zatre vihar.
Čudoviti „Križ od križa“,
Sveti Oče! naj se ti
Rešnji angelj skor približa,
Tebe ječe oprostí!

Zadoníte le glasovi,
Razodevaj pesem slast,
Zasvetíte se kresovi
Piju blagemu na čast!
Slava, slavni ti mučenec,
Cerkve nezvenljivi kras! —
Daj, Gospod, mu zmage venec
Cvesti še sedanji čas!

Radoslav.

Iz Ljubljane. Anton Matevž, po domače: Čep on ov Tone, hišnik v Krakovskem predmestju, vse skozi pošten fant, vse žive dni naj lepši izgled mladini in v mnogem oziru njen vodnik, svitla luč vsi duhovniji, je 11. t. m. umerl v 75. letu svojega življenja. Blagor si mu, ki mu gotovo naj lepše sveti večna luč!

List za razširjanje nejevere je ukaz mil. škofa zastran 28letnice sv. Očeta tako-le prezvečil: „Ljubljanski škof je ukazal, da se naj papeževa 28letnica obhaja s slovesno mašo, z izpostavljenjem monstrance (tako?) in zahvalno pesnijo.“ — Ali cinizem morebiti ne vé, da: Monštranica brez presv. Rešnjega Telesa, in pa „Narodov“ katoličan brez vere! — V ukazu stoji: „Vor dem ausgesetzten hochwürdigsten Gute“; pa ne: „der Monstrance“.

Neko „narodno-politično društvo“ snujejo „narodovci“, katerih djanje je vedno razkosovanje našega naroda. „Slovenija“ jim ni všeč, ker vere ne psuje in ne preganja. Zato je „Nar.“ že enekrati ovajal, kako se je „Slovenija“ v katoliško društvo spremenila, dasiravno, kolikor je nam znano, se ni nobena pika v pravih spremenila.

Vojni minister Kuhn je odstopil in namesto njega je izvoljen c. kr. predsednik na Češkem general Koller.

Sad ponočevanja. V ponedeljek, 8. t. m. po noči, kakor piše „Glas“, je Jožef Rusjan svojega tovarša Jož. Podgrivca blizo kapucinskega samostana v Gorici smertno ranil. Nesrečni ponočnjak je bil prenesen v bolnišnico, pobijavec pa drugi dan gnan v zapor.

Na sveti gori pri Gorici so prevzvišeni vikši škof v nedeljo, 7. t. m. blagoslovili nove zvonove med primernimi slovesnostmi. Pervo sv. mašo s slovesno pridigo je imel mns. J. Globočnik, nadškofov kapl. in tajnik, potem je bila nadškofova maša in blagoslovljenje zvonov; imel je dalje preč. o. Evstahij Ozimek slovesnostni

Stremajerova subvencija se zopet ponuja. Denar ponujati je na svetu le takrat navadno, kadar se hoče z njim kdo vjeti. Živ človek pod milim nebom pa ni tako potreben samosvojnosti v svojem stanu, kakor tisti, ki jim ta ponudba velja. Sapienti sat.

(Drugi dar. prih.)

Odgovorni vrednik: Luka Jeran. — Tiskarji in založniki: Jožef Blaznikovi dediči v Ljubljani.